

Bölüm 8

TELEVİZYONDA YAYINLANAN SPOR PROGRAMLARININ ANLATI YAPISI VE ÖRNEK PROGRAM ÇÖZÜMLEMESİ

Erhan YILDIRIM¹

GİRİŞ

Televizyonsuz yaşamı düşünemiyoruz. Düşünemeyiz de. Çünkü izleyiciler, dünya görüşünün oluşumunda, ne yiyeceği, ne içeceği, ne giyeceğine karar verme noktasında, konuşacağı konu hakkında, modayı takip noktasında, hangi mesleği tercih edeceği, v.b. konularda televizyonu kendilerine referans alabilmektedir. Çünkü izleyiciler televizyonun kumandası avuçlarının içinde dünyayı kontrol edebilmektedir. İzleyicilerin kumanda sayesinde dünyayı kontrol edebilme becerisinden dolayı televizyon, hayatlarını anlamlandırmada en önemli temsil aracıdır. Bu araç, insanların nefes almasına fırsat veren, oksijen görevini görmektedir çoğu zaman. Çünkü televizyonun eğitime, bilgilendirme, enformasyon, öğretme, eğlendirme, işlevleri kişilere ekmek kadar, su kadar, hava kadar elzem ve gerekli olan besin kaynakları değil midir? Bu araç insanlara nasıl davranmaları gerektiğini anlatır, ne hakkında düşünmeleri gerektiğini gösterir.

Gösterim sırasında televizyon teknolojisinde ses ve görüntü bir olur, birlik olur kurgulanıp mesaj olur, izleyiciye giden bir yol olur. Bu yolda televizyon vermek istediğini, sunmak istediğini, insanlara nasıl davranmaları gerektiğini öğretir. Televizyon her izleyicinin kolayca kullanabileceği bir araç olması nedeniyle gündelik hayatın her daim içindedir, bizimledir. Eğlenirken, öğrenirken, dünyaya dair fikir sahibi olurken o, ailemizin ferdi gibidir. Bu özelliği ile televizyon bizleri bazen güldüren, bazen eğiten, bazen bilgilendiren, bazen düşündürdüren, bazen hüznlendiren, bazen eğlendiren, bazen sosyalleştiren, vb. sihirli bir araçtır (Yıldırım, 2019a: 114). Bu noktada Erol Mutlu (2005:87), en yaygın temsil üreticisi ve tüketicisi olarak sihirli araç olarak değerlendirilen televizyonun yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası olduğunu kabul etmemiz gerektiğini söylemektedir. Vazgeçemiyoruz, çünkü televizyon modern dünyanın şu halinde içine sıkıştırıldığımız küçük yu-

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, erhany@erciyes.edu.tr.

KAYNAKÇA

- Boniface, P. (2007). *Futbol ve Küreselleşme*, (İsmail Yerguz, Çev.), İstanbul: NTV Yayınları.
- Cereci, S. (2001). *Televizyonda Program Yapımı*. İstanbul: Metropol Yayınları.
- Gökçe, G. (1997). *Televizyon Program Yapımcılığı ve Yönetmenliği*, İstanbul: Der Yayınları.
- İnal, A. (1999). *Televizyon Tür ve Temsil*. AÜF Yıllık. Ankara: AÜ Basımevi.
- Kaplan, Y. (1993). *Televizyon*. İstanbul: Ağaç Yayıncılık.
- Kartal, H. (2011). *Spor Yayınlarında Görüntü Dilinin Kullanımı*, Konya: *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Mutlu, E. (1995), *Televizyonda Program Yapımı*. Ankara: Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.
- Mutlu, E. (2005). *Globalleşme, Popüler Kültür ve Medya*. İstanbul: Ütopya Yayınları.
- Özbek, S. (2000). *İdeoloji Kuramları*. İstanbul: Bulut Yayınları.
- Özsoy, A. (2005). *Popüler Kültür Ürünü Olarak Durum Komedi: "Çocuklar Duymasın" Örneğinde Aile Söylemi*, Ankara: *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*, Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Özsoy, A. (2011). *Televizyon ve İzleyici*. İstanbul: Ütopya Yayınevi.
- RTÜK (2018). *Televizyon İzleme Eğilimleri Araştırması*, Ankara.
- Sirer, E. (2018). *Popüler Kültür Ürünü Olarak Futbol: Naklen Yayınında Yapım Unsurları Açısından Görüntü Düzenlemesi*, İstanbul: *İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü* Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Walters, R. L. (1994). *Broadcast Writing Principles and Practise*, California State University, Sacramento.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, E. (2019a). *Televizyon Dizilerinde Müziğin Kullanımı Ve Seksenler Dizi Müziğinin Çözümlemesi*, *Elektronik Cumhuriyet İletişim Dergisi*, 1(2), s.113 – 131.
- Yıldırım, E. (2019b). *Televizyon Dizilerinde Estetik Bir Öğe Olarak Jenerik (Açılış) Müziğinin Kullanımı*, (Melda Cinman ve Ezgi Dinçerden, Ed.), *İletişim Çalışmalar 1*, s.1-16. Ankara: Akademi-sen Kitabevi.